

TEREZIJA HORVAT IZ KRIŽEVACA O
PUTOVANJU POVIJESNOG DRUŠTVA U
POŽEGU

Čudesna raskoš grada

U subotu, 10. o. mj., posjetili smo Požegu. Tu nas je dočekaio ljubazni domaćin prof. Filip Potrebica, koji nas je upoznao sa znamenitostima Požege i okolice.

Šetnju gradom počeli smo na Trgu Svetog Trojstva. Gotovo svaka zgrada na Trgu vrijedan je spomenik kulture. Sa zanimanjem razgledali smo Franjevački samostan i crkvu Sv. Duha, koja se nalazi nasuprot Kužnom pilu Sv. Trojstva, podignutom kao spomenik na Požežane koji su umrli od kuge u 18. stoljeću. Doznali smo da požeški franjevci u samostanskoj knjižnici čuvaju vrijedne bibliografske podatke i inkunabule.

U crkvi Sv. Lovre, najstarijoj građevini i spomeniku svjetske vrijednosti, sačuvane su srednjovjekovne freske. Uz crkvu je Isusovački kolegij iz početka 18. stoljeća, u kojem je osnovano nadbiskupsko sirotište.

Malo dalje vidjeli smo zgradu koja je u početku 18. st. građena za potrebe požeške Gimnazije. U njoj je bila Academia Posegana, a jedan od učenika i kasniji ravnatelj Gimnazije bio je Antun Kanižlić, poznat po svom djelu "Sv. Rožalija".

I Kraljević i Cesarić

Zastali smo pred zgradom u kojoj se rodio jedan od najvećih hrvatskih slikara, Miroslav Kraljević, a u zgradi nasuprot - hrvatski pjesnik Dobriša Cesarić. Poput njegovih stihova, zablistala je čudesna raskoš brojnih spomenika. Katedrala Sv. Terezije Avilske, zaštitnice grada na istoimenom trgu, jedna je od najljepših crkava u Slavoniji. Unutrašnjost crkve oslikali su Celestin Medović i Oton Iveković, umjetnici koji su stvarali umjetnička djela i u našem gradu. Nasuprot katedrali brončani je spomenik fra Luki Ibršimoviću, koji je sa svojim Požežanima 1688. oslobodio Slavoniju od Turaka. Kao spomen na tu bitku Požežani od davnine svake godine početkom

ožujka održavaju svečanosti u gradu, a u Požeškom vinogorju pucnjevima iz mužara podsjećaju na taj događaj.

Uz Katedralu je zgrada požeške Gimnazije, koju su osnovali isusovci 1699. Prošetali smo i poznatim požeškim šetalištem iza Gimnazije, na mjestu gdje se nekad nalazila tvrđa, prisjetivši se putopisa Požežanina akademika Matka Peića.

Od Babukića do Peića

U Gradskoj knjižnici dočekali su nas ljubazni domaćini te upoznali s knjižnim blagom koje ona čuva, a napose sa znamenitim Požežanima u zavičajnoj biblioteci, poput Vjekoslava Babukića, Josipa Eugena Tomića, Miroslava Kraljevića (pisca prvog hrvatskog romana "Požeški dak"), Franje Cirakija, Dubravka Jelčića, Matka Peića...

Nakon obilnog slavonskog ručka, uputili smo se u razgledavanje živopisne požeške okolice. Put nas je vodio prema obroncima Papuka kroz čista i uredna slavonska sela do Kaptola, Velike i Stražemana, mjesta gdje se također pisala povijest Slavonije i Hrvatske.

Kaptol, danas općinsko središte, imao je još u 13. st. crkveno državni ured Locus credibilis (vjerodostojno mjesto) gdje su se čuvale povelje, dokumenti..., mjesto gdje se pisala naša hrvatska povijest.

Opraštajući se s našim voditeljem prof. F. Potrebicom, zahvalili smo mu na stručnom, a jednostavnom izlaganju, na neposrednosti i toplim rječima kojima je govorio o Požegi, na njegovoj želji da sve svoje znanje i ljubav prenese na druge, a posebno na mlade koji bi tako trebali nastaviti dalje. Posebno nas se dojmila profesorova nesebičnost kad je govorio o Požegi kao dragulju u nizu povijesnih gradova u Hrvatskoj, naglasivši da su takvi dragulji i Varaždin, Zagreb, Vukovar, naši Križevci.

Želeći pridonijeti zbližavanju i boljem povezivanju naših dvaju gradova, čestitamo 300. obljetnicu požeške Gimnazije i Dan grada — 15. listopada.

Večernji list, petak, 23. X. 1998.